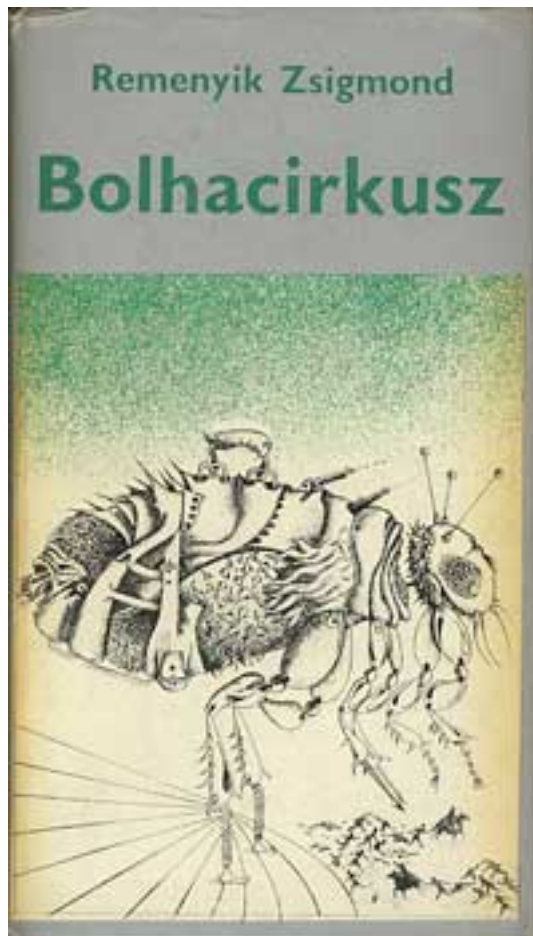

Lázár Ervin: Állattörténeteim

Ha majd gazdag leszek, tartok egy kutyát. Kertes, családi ház gyümölcsfákkal, vaskerítéssel, otthon mindig fölveszi valaki a telefont, és a hentes jól ismer bennünket... szóval gazdag leszek. Tulajdonképpen azért akarok gazdag lenni, hogy tarthassak egy kutyát. Skót juhász lesz, méltóságteljes, bozontos, már a nevét is kitaláltam: Sir Arthur MacKinley. Csodás kutya lesz, mindenféle mókás és nem mókás rendkívüliségekre alkalmas. És persze: írni fogok a kutyáról. Állattörténeteket. Pokolian szeretnék állattörténeteket írni. De hát jóisten, mikor lesz még az! Sir Arthur MacKinley fölmérhetetlen távolságra ül tőlem. A Gergely utcai hentesnek fogalma sincs, ki vagyok, mindazonáltal, az albérletem tágas és kényelmes.

Hogyan is írhatnék állattörténeteket?

Hacsak Szerdahelyi Lajosról nem írok. Az ám, Szerdahelyi Lajos!

Nem is tudom pontosan, hogyan kezdődött. Tény, hogy Szerdahelyi Lajos egy szép napon megjelent. Akkor még neve sem volt – névtelenül átkoztam szegényt, ősi indulatszavak buggyantak ki belőlem. Otthon azonnal lerántottam a nadrágomat, és vadul lebegtettem a fürdőkád fehér katlana fölött. Szerdahelyi Lajos a jobb nadrágszáramba fészkelte magát, a térd és a boka közé, különös előszeretettel tűntette ki a zokni szegélye fölötti karimát és a térdhajlat lágyabb mezejét.

Árgus szemmel figyeltem, mikor pattog a kis fekete pötty a mérhetetlen, fehér fürdőkádprérin, hogy végre kéjes élvezettel ráereszthessem a vizet. Nem volt ment némi szadizmustól az elképzelés, ahogy kétségbeesetten küszködik a lefolyó szörcsögő örvényében, s percek múlva már a főcsatorna bűzös poklában úszik.

Röhintettem is kettőt.

De Szerdahelyi Lajosnak aztán lebegtethettem! Meglapult a nadrágvarrás biztonságot adó fedezékében.

Nem tartozott az agresszív bolhák közé. Szolid, rendszerető, példamutató életű bolha volt. Délelőtt tízkor reggelizett, kettőkor löncs, délután némi kis sétával egybekötött szabadfoglalkozás, este a boka tájékáról könnyű vacsora. Két nap múlva már megvolt a neve. S egyszer délután kettőkor a Körúton elfogott a félsz: semmi mozgás a jobb nadrágszáramban. Úristen, elvesztettem Szerdahelyi Lajost! De nem, fél háromkor szerényen megmozdult. Elszunyókálhatott.

Éjszakára mindig tisztességesen a nadrágszárban maradt, gondolom, vizsgálgatta a szövetet összefogó cérnaszálakat, tornázott egy kicsit és aludt. A reggeliig.

Szerdahelyi Lajos bevonult a családba, számon tartott személyiség lett. Jesszus, mondta egyszer a húgom, mikor vakaródní kezdtem, ennyire elszaladt az idő? Tudta, két óra van, Szerdahelyi Lajos ebédel.

Aztán persze... sajnálom, egy bolha maradjon bizalmatlan. Egy délután a legnagyobb lelki nyugalommal mászott ki szabadfoglalkozás közben térdemen átvett jobb lábszáram szabad térségeire. Akkor láttam először. Semmi pöffeszkedő rest kövérség; szép filigrán, világosbarna, kellemes külsejű bolha volt.

Mikor elpattant két kegyetlen körmöm közt, összeszorult a szívem. Szomorúan bámultam a hamutartó limlomjai közé, ahol szétlapított teste eltűnt.

Később megbántam, hogy nem egy szép tiszta papír közepén szenderítettem jobblétre. Körülkeríthettem volna tintával, s odaírhattam volna: Itt nyugszik Szerdahelyi Lajos.

Bár ez se lett volna jó.

Ezt Gerzson óta tudom.

Gerzsonnal eleinte egykedvűen szemléltük egymást. Azt hittük, soha nem zavarjuk egymás köreit. Ez más oldalról persze azt is jelenti: nem hittük, hogy valaha is összebarátkozunk.

Gerzson nagy szorgalommal szövögette hálóját az ágyam fölötti sarokban, megfigyelésem szerint soha semmit sem fogott, a jó ég tudja, miből élt, mindenesetre ott lakott már egy hónapja. Mondom, nem történt köztünk semmi különös, mindössze egy este mondtam neki, ha éjszaka meg találna csípni, hát nem tudom, mit csinálok vele. Gerzson erre olyan megbántottan hallgatott, hogy elszégyelltem magam. Ne haragudj, Gerzson – mondtam, s tulajdonképpen akkor derült ki, hogy Gerzsonnak hívják.

Egy reggel méla, mozdulatlan lustaságba dermedve ültem az ágyam szélén, tűnődve, melyik cipőmet húzzam föl előbb (a lusta embernek tökmindegy, min tűnődik, csak mozdulnia ne kelljen), s mikor végre nagy nehezen megmozdultam, kiderült: Gerzson a fejemhez kötötte a fonálát. Összekötött a mennyezettel. Ki tudja, mióta várt erre az alkalomra, hogy végre felfedezzen egy, az ágy egyhangú síkjából kiemelkedő, szilárd pontot, ahova az alapszálat kötheti. Nyilván valami félelmetes hálólabyrinthot tervezett, úgy képzelte, beszövi az egész szobát, csodálatos pókháló katedrális épít. S ekkor, bumm, felállok. Óvatosan fejtetem le tarkómról a szálat, Gerzson ijedten menekült a mennyezet felé, abban a pillanatban biztos csalódott a világban, amely durva gesztusaival foszlányokra zúzza a pókzszenialitást.

Azt hittem, Gerzson többé nem kísérletezik. De kísérletezett. Akárhányszor elanyátlanodva, félálomban ücsörögtem az ágy szélén, Gerzson serényen összekötött a mennyezettel. Gondolhattam volna arra is, hogy mindez lustaságomat kipellengérező ironikus pókgesztus, de valahogy ez akkoriban eszembe sem jutott.

Megszoktuk ezt a szertartást, Gerzson később már nem is menekült olyan vehemensen, mikor kénytelen-kelletlen széttéptem a nagy mű alapfonálát. Tökkelütött módra csak hetekkel utána jöttem rá: a nagy mű már kész, ezek a reggeli fonálláncolások egy pók barátságának kézzelfogható jegyei. Akkor is, ha nem azok.

Félálomban egy pókfonállal összekötve a mennyezet különleges világával, gyakran támadtak kényszerképzeteim. Ám keljek föl, menjek, tegyem a dolgom, de azért hagyjak ott magamból egy részt, valami ki-tudja-milyen szilárd vázat, amihez egy pók örök időkre bízvást hozzákötheti a fonálát. Az ember félálomban sok lehetetlent kigondol.

Aztán meglátogatott egy lány, a szobám egyszeriben barátságossá vált tőle, a falon fények úszkáltak. Rögtön fölkiáltott: „Jaj, egy pók!” „Persze – mondtam –, Gerzson.” Nem tűnt fel neki, hogy a pókot Gerzsonnak hívják. Azt mondta: „Nem maradok egy pókkal egy szobában!” Mondom: Gerzson a barátom, minden reggel összeköti a fejemet a világmindenséggel. „Ne hülyéskedj!” – mondta a lány. Elszomorodtam. Azt hittem, a fényesség, ami vele jött, most rögtön elmúlik. De nem múlt el. „Csapd agyon” – mondta. Ráztam a fejem, Gerzson akkor még azt hihette, nem árulom el. Persze elárultam. „Én kimegyek – mondtam –, csapd agyon, ha akarod.” Most már tudom, ez nagyobb bűn volt, mintha saját kezűleg öltem volna meg.

Kívülről hallottam a csattanást. Gerzson egy pacni volt a falon, nyolc lábából hat lehullott, a maradék kettő segélykérően simult a mészre. A lány le akarta piszkálni, de nem engedtem.

„Egy döglött póktól csak nem félsz?” Azt mondta: nem.

Így aztán Gerzson azóta is itt van.

Sir Arthur MacKinleyről bizonyára szebb történeteket írhatok majd.